

EU:s överstatliga maktförhållande i Sverige

En kvalitativ studie av EU:s makt och den klimatpolitiska
utformningen i Sverige

LUNDS
UNIVERSITET

Abstract

When the Lisbon Treaty was ratified in 2009, the EU achieved a full legal personality. Meanwhile the environmental issue has intensified in its relevance and urgency, and the EU has capitalized on its possibilities to exercise supranational powers through directives and regulations. The central research question examines and analyzes how EU regulations exert power over the Swedish climate and environment policy. To reach the objective of the thesis, three interviews with government officials have been conducted and complemented by official governmental investigations and the 2024 report from the Swedish Climate Policy Council. The results show that an increase in supranational powers has a significant impact on Swedish environmental policies through the EU's increasing use of hard law and that the European Court of Justice possess complete power regarding disagreements between the Swedish state and the EU in the implementation of EU directives.

Nyckelord: EU, EU-förordning, Överstatlighet, Makt, Klimat

Antal ord: 9421

Innehållsförteckning

1.	Introduktion	1
1.1	Bakgrund	1
1.2	Syfte och frågeställning.....	2
1.3	Tidigare forskning	2
2.	Teoretisk ram.....	5
2.1	Flernivåstyrning	5
2.1.1	Överstatlighet	5
2.1.2	Makt	6
3	Sverige och EU.....	8
3.1	EU:s rättsakter	8
3.2	Europeiseringen av Sverige.....	9
3.2	Soft law	10
3.3	EU-rättens förhållande till svensk lag	11
3.4	Judikalisering av politik	12
4.	Metod	13
4.1	Metodologisk utformning.....	13
4.2	Insamling av material	13
4.2.1	Intervjuer	13
4.2.2	Statens offentliga utredningar	15
4.2.3	Klimatpolitiska rådets rapport 2024.....	16
4.3	Intensivt eller extensivt upplägg	17
4.4	Inomvetenskaplig och utomvetenskaplig relevans.....	18
4.5	Felkällor	19
4.6	Boverket	20
5.	Redovisning av intervjuer	21
5.1	Frågor och svar.....	21
5.1.1	Sammanfattning av frågesvar	24
6.	Analys.....	26
6.1	Den svenska linjen och EU:s linje i klimat- och miljöfrågan	26
6.1.1	Regeringens klimatpolitiska hållning.....	27
6.1.2	Fågeldirektivet.....	28
6.2	Förhållandet mellan EU-rätt och svensk rätt.....	29
6.3	Vilka delar av det offentliga samhället som påverkas mest	30
7.	Sammanfattande diskussion	31

8. Slutsats	33
9. Referenslista	34
9.1 Intervjuade personer	37
10. Bilagor.....	38
10.1 Inbjudan till intervju.....	38
10.2 Intervjuguide	39

1. Introduktion

I detta kapitel framkommer en redogörelse av studiens bakgrund, syfte, frågeställning och tidigare forskning.

1.1 Bakgrund

Fördraget om upprättandet av europeiska ekonomiska gemenskapen, mera känt som Romfördraget, undertecknades den 25 mars 1957 och trädde i kraft året därpå (Europaparlamentet, 2024). Fördraget gav den europeiska kommissionen vissa förslags- och förhandlingsbefogenheter, framför allt i relation till yttre ekonomiska förbindelser. Sedan dess har parlamentets roll fortsatt att växa på olika sätt, inte minst genom flertalet fördrag såsom Maastrichtfördraget, Amsterdamfördraget, Nicefördraget och senast Lissabonfördraget (Europaparlamentet, 2023).

Den Europeiska unionens överstatliga befogenheter har alltså sedan 1957 gradvis ökat år för år. Men hur beskriver EU det överstatliga förhållandet till medlemmarna idag?

Europaparlamentet beskriver att “till följd av medlemskapet i EU har medlemsstaterna enats om att överlåta sina befogenheter på vissa politikområden till EU-institutionerna. Det innebär att EU:s institutioner fattar överstatliga, bindande beslut i sina lagstiftande och verkställande förfaranden” (ibid).

Vilka av EU:s överstatliga befogenheter skulle då kunna beskrivas som mest inflytelserika och slagkraftiga på den nationella nivån? Det framgår att bland EU:s rättsakter så är EU-förordningarna de med störst befogenhet som därmed behöver genomföras på ett så bokstavligt sätt som bara möjligt. De utgör därmed ett direkt inflytande gentemot EU:s medlemsländer på ett mer konkret och strikt plan i jämförelse med EU:s övriga rättsakter (Naturvårdsverket, 2024).

1.2 Syfte och frågeställning

Forskningsfrågan är grundad på bakgrundens framtagna kunskap om överstatlighet inom EU och hur maktförhållandet till Sverige ser ut. Den utgår från att få en förståelse av hur EU:s makt fungerar på nationell nivå. För att besvara forskningsfrågan har jag genomfört intervjuer hos den statliga myndigheten Boverket. Intervjuerna är relaterade till framför allt EU-förordningars makt inom klimatområdet. Boverket är en myndighet som arbetar med bygg- och boendefrågor, ofta i relation till klimat och miljö vilket innebär att myndigheten därav kan ha ett visst bygginriktat perspektiv på klimat- och miljörelaterade frågor. Tillsammans med 2024 års rapport från klimatpolitiska rådet och utvalda statliga utredningar går det att utveckla en förståelse för vilka innebörder EU:s överstatliga makt har för Sveriges klimatpolitiska utformning. För genomförandet av studien har det tagits fram en teori och empiri. Den teoretiska forskningen som uppsatsen baseras på utgår från flernivåstyrningen där överstatlighet och makt fungerar som centrala begrepp. De Vries et al. (2021) beskrivning av hur EU:s överstatliga system växt fram utgör centrala kontextgivande delar. Empirin utgörs av granskningar från ett handplockat urval av Statens offentliga utredningar tillsammans med den klimatpolitiska rapporten från 2024 samt de svar som framkommit från studiens tre intervjuer. Genom att basera empirin på perspektiv från experter inom EU-frågan, klimatpolitiken och från myndighetspersoner uppnår empirin en hög vetenskaplig balans.

Uppsatsens frågeställning lyder:

Hur ser EU:s maktförhållande till Sverige ut i relation till nationell klimatpolitisk utformning?

1.3 Tidigare forskning

EU har utvecklats till en stark och inflytelserik aktör i Europa. Klimatfrågan är dessutom en av EU:s allra största och viktigaste ansvarsområden. Till följd av detta finns det ett brett forskningsfält om EU som maktutövare, EU-förordningar och EU-direktiv. Därav finns det en möjlighet att komma åt olika sorters forskningsmaterial som har en relevans till mitt forskningsämne. Ett flertal artiklar inom forskningsfältet har riktat in sig på klimat och miljö. Bland annat har Oberthür & Kelly (2008) skrivit artikeln *EU Leadership in International Climate Policy: Achievements and Challenges* om hur klimatet intagit en central plats på den

internationella och europeiska scenen och hur EU sedan 1980-talet etablerats som en internationell ledare vad gäller klimatförändringar men att implementeringen av EU-politik och mål fortsätter att utgöra stora utmaningar.

Linda Nybergs avhandling *Market Bureaucracy* (2017) undersöker frågan om EU och State Aid Policy. Hennes undersökning har flera paralleller till min undersökning, men den skiljer sig i det konkret valda fokusområdet. Nyberg undersöker likt mig hur EU som internationell aktör ingriper i medlemsländernas interna system. Det neoliberala synsättet utgår från att konkurrens främjar samhället eftersom det leder till ekonomisk tillväxt, lägre priser och högre kvalitet genom en effektivare distribution av samhällsresurser. EU-kommissionen har valt att utgå från det neoliberala synsättet i sin anpassning av hur den europeiska marknaden ska fungera. Därmed vägleder inte bara EU-kommissionen utan ingriper dessutom direkt på nationell nivå för att se till att den neoliberala synen på marknaden utförs till fullo bland alla medlemsländer. Dessa ingripanden rättfärdigas genom den av EU införda gränsöverskridande europeiska marknaden genom att påstå att ingripandena sker i den fria marknadens intresse (Nyberg 2017). Min studie ämnar inte att undersöka det neoliberala synsättet på den europeiska marknaden eller hur marknadsingripanden legitimeras av EU-kommissionen. Däremot är jag likt Nyberg intresserad av att se över hur EU:s inflytande på nationell nivå kan se ut och hur svensk rätt och svenska regeringsbeslut samexisterar och ibland konkurrerar med beslut från EU där fokus huvudsakligen ligger på nya och redan existerande EU-förordningar.

Wettestad et al. (2012) producerade en artikel som belyser den då av EU nyligen påbörjade satsningen för en ny och mer kraftfull klimat- och energipolitik. Satsningen påbörjades 2009 och innebar bland annat en omstrukturering som ledde till att energiförsörjning skulle bli en viktig del av EU:s nya klimatpolitik. Artikeln granskar i samband med detta hur EU anpassat en mer konkret överstatlig förhållning jämfört med tidigare (Wettestad et al. 2012). Sedan 2012 har ett stort antal artiklar publicerats som undersöker EU:s fortsatta utveckling av en mer direkt klimatpolitik. En sådan artikel är *Evolution of the EU Legal Framework for Promoting RES-E: A Market Compatible Paradigm Shift?* av Chen och Vandendriessche. Denna artikel redogör för hur EU:s överstatliga juridiska ramverk har drivit frågan kring förnybar energi för att skapa en europeisk enhetlighet i energilagstiftningsfrågan (Chen &

Vandendriessche 2023). *Europe adapts to climate change: Comparing National Adaptation Strategies* från Biesbroek och Swart (2019) undersöker hur EU styr anpassningen i takt med klimatförändringar samt hur medlemsländerna anpassar sig. Från resultaten framkommer det att graden av anpassning mellan EU-länder varierar men att de senaste årens klimatpolitik visar en ny satsning på anpassning från medlemsländerna. Samtidigt kvarstår det institutionella svårigheter relaterade till flernivåstyrning och integreringen av europeisk politik (Biesbroek & Swart 2019).

2. Teoretisk ram

I det här avsnittet presenteras uppsatsens olika teoretiska lins tillsammans med två centrala begrepp för uppsatsen.

2.1 Flernivåstyrning

Flernivåstyrning, eller Multi-level Governance på engelska är en teori som växt fram i samband med att auktoriteten, det vill säga förmågan, att ta beslut uppifrån och ned och som sedan berör en stat har spridit sig över de senaste cirka 70 åren (Hooghe 2020, s. 194). En definition av denna teori är värd att ta upp då det är just denna typ av förhållande som råder mellan EU, det svenska Regeringskansliet och de statliga myndigheterna. Två nyckelpunkter har tagits fram av Hooghe i frågan om vad flernivåstyrning faktiskt innebär. Delvis den att flernivåstyrning är en spridning av auktoritet både inom och bortom nationalstaten. Auktoritet i detta sammanhang definieras som behörigheten att fatta bindande beslut som betraktas som legitima (ibid). Utifrån detta exemplifieras Europa som ett tvåsidigt exempel på flernivåstyrning, delvis genom införandet av överstatlighet, men samtidigt har Europa agerat frontfigur i decentraliseringen av auktoritet inom staten, där myndigheter, regioner och kommuner utgör en central roll (ibid). Flernivåstyrning ger studien det viktiga perspektivet att styrning är komplext och inte enbart sker från EU-nivå eller nationell nivå, det är snarare en kombination där många olika aktörer även på lokal nivå har inflytande i olika grad. I relation till flernivåstyrningen har det tagits fram två begrepp som är centrala för studien: överstatlighet och makt.

2.1.1 Överstatlighet

Supranationalism eller överstatlighet på svenska är ett begrepp som växt fram till stor del i samband med framväxten av EU. Det finns idag en tydlig konsensus på både nationell och internationell nivå kring det faktum att EU utövar överstatlighet. Hans E. Andersson hävdar emellertid att samma konsensus kring en definition av vad överstatlighet faktiskt innebär inte är entydigt inom forskningen. Andersson tar fram tre anmärkningsvärda punkter som sammanfattar forskningen kring det överstatliga begreppet. Den första punkten grundar sig i att en stat som överfört rätten att utöva offentlig makt till en annan organisation inte längre kan ta beslut på egen hand. Punkt två säger att organisationen som övertagit makt är autonom

och fattar beslut som är bindande. Punkt tre pekar på att beslut som fattas av organisationen har ett företräde framför nationella beslut (E. Andersson 2009, s. 375).

Parisfördraget, det första av alla fördrag, skrevs under 1951 och infördes året därpå i den då nyligen formade Europeiska Kol- och Stålgemenskapen. Fördraget innebar att de dåvarande medlemmarna Belgien, Frankrike, Italien, Luxemburg, Nederländerna och Västtyskland övergav beslutsfattande befogenheter från sina nationella regeringar till den internationella gemenskapen. Det gjordes för att undvika tullhinder, avskaffa subventioner och samla in pengar för att återuppbygga kontinenten som då hade gått igenom två världskrig. Konceptet visade sig vara lyckat och man valde således i samband med Romfördraget 1958 att utveckla en mer politiskt inriktad auktoritet med överstatliga befogenheter. Steget mot ett politiskt inriktat internationellt organ med nationella beslutsfattningsförmågor innebar införandet av ett antal nyckelorganisationer inom EU såsom Europeiska kommissionen, EU-domstolen och Europeiska centralbanken (De Vries et al. 2021, s. 75)

Sedan EU grundades 1958, har medlemsländerna gradvis delegerat mer och mer makt från den statliga nivån till den överstatliga nivån. EU har i samband med denna delegation även ökat från sina ursprungliga 6 medlemsländer till 27 i skrivande stund och vid Lissabonfördragets införande. Den avsevärda ökningen av EU:s politiska auktoritet har på senaste tiden skapat debatt kring huruvida den överstatliga förmågan bör fortsätta att öka eller ej. Oavsett utfall så är EU idag ett starkt överstatligt system som tar beslut av största vikt för alla medlemsländer där debatten mellan medlemsländerna kretsar kring hur mycket auktoritet som bör delegeras och hur politiska beslut bör tas på en överstatlig nivå (De Vries et al. 2021, s. 81–82). Överstatlighet är en central del av uppsatsen då det definierar vad EU:s makt på den nationella nivån innebär, ett tema som genomgående är mycket relevant för studien.

2.1.2 Makt

En central del av uppsatsen är att genom intervjuer undersöka myndighetens arbete med EU-relaterade frågor inom temat klimat och hållbarhet och få en insikt i EU:s makt och inflytande på Sverige och en svensk myndighet. Därav är det viktigt att utveckla en definition av begreppet makt i denna kontext.

Robert Dahls syn på maktbegreppet utgår från följande grundkoncept: A besitter en makt över B till den punkt att A kan få B att göra någonting som B annars inte hade gjort (Dahl 1957, s. 2-3).

Då uppsatsen är intresserad av EU:s makt över svenska myndigheter och Sverige utgör synen på makt en viktig distinktion kring hur EU:s makt bör tolkas. Med Dahls perspektiv på makt i åtanke kan uppsatsen anta ett synsätt på EU:s makt som styrande över Sverige till den punkt att EU kan skapa beteenden hos den svenska regeringen inom klimatpolitiken som inte hade skett om EU inte hade varit med och styrt frågor. Uppsatsen kan därmed undersöka om EU utövar makt till den punkt att det tvingar den svenska regeringen att bete sig på ett sätt som bara sker just på grund av att EU:s närvaro inom svensk klimatpolitik.

3 Sverige och EU

Sedan Sveriges medlemskap i EU 1995 har unionen och staten Sverige förändrats avsevärt. Det är av högsta grad relevant att ha en förståelse för hur förhållandet mellan Sverige och EU har sett ut och utvecklats under de senaste decennierna och framför allt att få en förståelse för nutidens förhållande. Därför kommer ett avsnitt dedikeras för att redovisa för hur EU:s makt över Sverige har utvecklats och hur detta förhållande ser ut idag.

3.1 EU:s rättsakter

Det finns olika nivåer av bestämmelser från EU riktade mot Sverige där vissa utgör en mer indirekt makt som i vissa fall också kan vara frivillig att införa. I andra fall är bestämmelserna mycket strikta och icke förhandlingsbara. Det fokusområde av EU-bestämmelser som studien valt att rikta in sig på är EU:s rättsakter. EU har ett flertal typer av rättsakter som har olika nivå av påtryckningar där vissa är bindande och andra inte. I min undersökning ligger fokuset huvudsakligen på EU-förordningar. Det är på grund av att förordningarna har den tyngsta nivån av befogenhet över Sverige och våra myndigheter och definieras som “en bindande rättsakt som alla EU-länder ska tillämpa i sin helhet” (Europeiska unionen, 2023). En EU-förordning blir så fort den trätt i kraft, oavsett om Sverige röstat för eller emot införandet, direkt tillämplig på nationell nivå utan att på något sätt behöva inkorporeras eller transformeras i förhållande till nationella rättsregler. När en förordning trätt i kraft får medlemslandet inte införa någon form av nationell rättsakt som strider mot förordningen, i sådana fall kommer förordningen alltid att vinna (Naturvårdsverket, 2024). EU-direktiv har som mål att koordinera medlemslänternas nationella lagstiftning inom specifika områden utan att specificera på vilket sätt det bör ske. Istället tas föreskrifter fram för ett önskvärt resultat inom exempelvis miljöområdet. Här kan nivån av hur mycket ett medlemsland behöver anpassa sig skilja sig åt. Skulle nationell lagstiftning stämma överens med direktivet behöver ibland inga åtgärder vidtas, det kan däremot väckas talan om fördragsbrott från kommissionen om ett direktiv inte genomförts på ett korrekt sätt (ibid). EU-direktiv är relevant för min uppsats i den mån att det styr åt vilket håll den europeiska och nationella klimat-och miljölagstiftningen går åt. Det finns även ett flertal andra rättsakter hos EU som medlemmarna ska nå. Dessa inkluderar beslut, rekommendationer och yttranden (ibid).

3.2 Europeiseringen av Sverige

Ett grundläggande statsvetenskapligt antagande är att stater ständigt påverkas av sin omgivning och därmed av andra stater. För Sveriges del innebär detta faktum att den europeiska kontinenten till viss del utgör en grund för hur landet styrs. Men inte bara det, den europeiska regleringen, som kan ske antingen genom mjukare eller hårdare former, har blivit alltmer markant (Jacobsson & Sundström 2016, s. 515).

Europeiseringen av Sverige är en process som pågått sedan dagen Sverige bestämde sig för att gå med i unionen. Detta visade sig tydligt i samband med att man gick med i unionen då man direkt behövde avveckla den jordbrukspolicy som utvecklats redan året innan det fullvärdiga medlemskapet (Jacobsson & Sundström 2016, s. 520). Sverige har sedan sitt medlemskap beskrivits som ett högst fragmenterat och typiskt regelföljande medlemsland. Svenska myndigheter inom alla politiska områden påverkas i någon mån av EU. De beskrivs spendera en betydande del av sin tid med att arbeta kring EU-frågor och genom detta behov har det utvecklats ett nätverk mellan EU:s tjänstemän och svenska myndighetsanställda (Jacobsson & Sundström 2016, s. 518). Genom intervjuer genomförda av kommerskollegiet har det dock visat sig att en avsevärd andel myndighetsanställda upplever ett missnöje med koordinationen av EU-frågor som kräver ett brett samarbete mellan olika myndigheter och organisationer. Det framgår även att inskickade förslag från svensk myndighetsnivå sällan beaktades av anställda närmre EU:s kärna (Jacobsson & Sundström 2016, s. 519). Detta indikerar att det råder en distans mellan EU:s kärna och statliga myndigheter.

För att lägga fram en beskrivning av hur europeiseringen av staten Sverige har sett ut och ser ut är det först och främst viktigt att ta fram en beskrivning av vad en stat i första hand är. En grundläggande beskrivning skulle framhäva att en stat beskrivs som en organisatorisk enhet som på egen hand kan bilda egna preferenser, utforma egna strategier och positionera sig i olika politiska frågor. Staten är enhetlig och koordinerad och har därmed möjligheten att fatta beslut som påverkar invånarna inom ett förutbestämt geografiskt område (Jacobsson & Sundström 2016, s. 522). En mer komplex bild har likväl utformats i samband med undersökningar av att länder som Sverige har europeiserats. Det beror delvis på sättet som myndigheter förändrat sitt arbete. Det sägs att svenska myndigheter utgår från en form av manus som kommer från EU i processen av att utforma lagar och regler då dessa måste

överensstämma med EU-lagstiftning. Det innebär att strategier för utformning av nationella regeringsbeslut, lagar och regler inte tas fram på något isolerat sätt utan genom ett stort utbyte av information med olika EU-organisationer samt företag och intresseorganisationer. Därav blir den svenska statens utformning djupt präglad av sin direkta geografiska omgivning och de system som finns runt omkring Europa. Det finns en viss grad av valmöjligheter för vilka politiska frågor som man vill hålla på nationell nivå respektive se som internationella frågor, här utgör klimat- och miljöfrågan just en sådan som internationell fråga. Men faktumet kvarstår att Sverige som stat sedan sitt EU-medlemskap utvecklats till en regelföljande medlemsstat (Jacobsson & Sundström 2016, s. 520–521).

3.2 Soft law

En viktig avvägning som är av intresse för studien är den gällande så kallad ”soft law” eller mjuka lagar. Det beskrivs att det i EU under slutet av 1990-talet samt början av 2000-talet växte fram en ny form av styrning. Denna styrning utgick från informella rättsliga instrument som styrde medlemsländerna utifrån riktlinjer och koder. Detta gällde framför allt inom områden där EU inte besatt en stark lagstiftningskompetens. Soft law fungerade som ett styrningsmedel inom mer kontroversiella områden samt områden där medlemsländerna kände en oro för bevarandet av sin nationella suveränitet. Begreppet soft law i relation till EU är dock motsägelsefullt. Lagar som inte har en direkt genomslagskraft skapar ett förhållande där det inte går att sanktionera länder som inte infört dem (Mörth 2016, s. 502). Samtidigt kan European Court of Justice bestämma att en soft law ska omformas till en riktig lag (”hard law”). Synen på soft laws i relation till medlemsländernas nationella suveränitet blev således motsägelsefull och svårtydd då mycket tydde på att soft law innebar en långsam övergång mot ökad överstatlighet (Mörth 2016, s. 502–503). Svenska parlamentets protokoll från 1999 när dåvarande statsminister Göran Persson beskrev att den då pågående utvecklingen av Lissabonfördraget visserligen innebar ännu mer samarbete, men knappast någon överstatlighet (Swedish Parliament, Protocol 1999/2000:92).

Sverige är ett av de länder som länge ställt sig skeptiska till mer överstatlighet och hard law, istället har det advokerats för en mellanstatlig (intergovernmental) ansats till den europeiska integrationsprocessen, man är positiv till europeiskt samarbete men motsträvande för att acceptera det överstatliga samarbetet i EU (Mörth 2016, s. 503). När Sverige gick med i EU

fanns det näst intill ingen diskussion om EU-rätten och vilka nationella angelägenheter som skulle komma att påverkas av EU. Men det har visat sig de senaste decennierna att bristen på ett gemensamt mål inom en fråga sällan stoppat EU från att agera, och soft law är instrumentet som använts för att komma framåt inom dessa frågor (Mörth 2016, s. 502).

Bland vetenskapliga artiklar har det på senare år framkommit fall där det argumenteras att soft law har utvecklats mot att bli hard law. Ett sådant fall gäller tillsynsarbetet mellan internationella banker där det som först beskrevs som ”frivilligt samarbete” (soft law) under de senaste femtio åren har övergått till hard law i form av förordningar och direktiv från EU (Alford, 2021).

3.3 EU-rättens förhållande till svensk lag

”Få konstitutionella förändringar under de senaste femtio åren har påverkat Sveriges statskicks i så hög grad som EU-medlemskapet 1995.” (Nergelius 2024, s. 69). I

Regeringsformen framkommer det att riksdagen inom ramen för samarbetet i Europeiska unionen kan överlåta beslutanderätt som inte rör principerna för statskicket. Det föreslogs i en SOU redan från 1993 att man om Sverige gick med i EU att skulle införa en ny paragraf i Regeringsformens tionde kapitel där det hävdades att EU-rätten skulle ha företräde framför svensk rätt grundlag inkluderat. Detta förslag fick hård kritik (ibid).

Idag råder det en någorlunda hög grad av ovisshet i tolkningen av den stadgan som finns i Regeringsformens tionde kapitel. Aktörer intar ofta olika perspektiv och tolkningstviser om dess faktiska innebörd är vanligt förekommande. EU-domstolens uppfattning utgår från att EU-rätten har ett företräde framför nationell rätt, men detta har inte godtagits i mer än ett medlemsland (Nergelius 2024, s. 71). EU-domstolen hävdar även att det endast är just EU-domstolen som kan förklara EU-rättsakter som ogiltiga, något som Konstitutionsutskottet motställt sig och menar å sin sida att EU-rättsakter som inte finns inom ramen för den nu överlåtna beslutanderätten inte bör betraktas som giltigt i Sverige. I praktiken bör det sägas att EU-rättens direkta effekt kommer framför den nationella rätten, men förhållandet till grundlagen är det stora undantaget som förblir oklart (Nergelius 2024, s. 72–73).

Vad innebär då EU-tillägget i Regeringsformens tionde kapitel i praktiken? Det enkla svaret är att EU-tillägget gett Sverige en flexibilitet i sitt förhållande till EU som andra länder inte besitter. Exempelvis innebar tillägget en smidig anslutning till EU och en enklare process i godkännandet av Amsterdamfördraget 1998, Nicefördraget 2001 och Lissabonsfördraget 2008 (ibid).

3.4 Judikalisering av politik

Idag kompletterar EU-rätten svensk rätt inom vissa områden och en tendens av maktförskjutning från politik till juridik blivit alltmer tydlig. Denna maktförskjutning från politik till juridik kallas för judikalisering eller juridifiering och innebär att vissa samhällsfrågor som framstår som komplexa får lösas genom en domstol istället för genom politik (Åhman 2024, s. 243). En av anledningarna till att judikalisering ökat i betydelse är EU-rättens inflytande på det svenska samhället. Judikaliseringen är inte minst framstående inom miljöfrågor där domstolarna utgör en faktor för att lösa frågor gällande miljöpolitikens genomförande eller brist på genomförande (Åhman 2024, s. 262).

Judikaliseringsprincipen utgör en relevans för uppsatsen i och med att undersökningen grundligen undersöker vikten av förordningar från EU-nivå och dess påverkan på utformningen av nationell klimatpolitik. Vid införandet av lagar och vid behovet av att införa sanktioner mot ett land som misslyckats med att uppfylla en EU-förordning är EU-domstolen central. I klimatfrågan är detta fenomen dessutom extra framstående vilket gör judikaliseringen till en viktig aspekt att ha i beaktning i denna studie.

4. Metod

I följande avsnitt presenteras metodologiska överväganden, insamling av material, vetenskaplig relevans, felkällor samt en motivering av valet av tillvägagångssätt.

4.1 Metodologisk utformning

Uppsatsen kommer tillämpa en kvalitativ metod. En kvalitativ ansats anses lämplig just för att studiens empiri till stor del baseras på tre intervjuer. Kombinerat med den kvalitativa metoden följer en empirisk fallstudie. En beskrivande fallstudie samlar in empiriskt material från ett antal mindre analysenheter som i denna studie utgörs av intervjuer som på ett intensivt sätt undersöks och analyseras för att uppnå en och konkret ämnesförståelse. En beskrivande fallstudie kan anpassa ett antal olika vägval, ett sådant val är om man är intresserad av att genom tolkningslära undersöka ett tillstånd eller genom källkritiken ett händelseförlopp. Ofta framstår gränsen mellan dessa alternativ sig som något vag (Teorell & Svensson 2007, s. 98–99). Studiens frågeställning och huvudsyfte utgår från att beskriva hur tillståndet ser ut gällande EU:s maktförhållande över Sverige. Uppsatsen har därav i grunden anpassat tolkningslärans karaktär. Att enbart sätta fokus på det nuvarande tillståndet i denna fråga utan att undersöka eller redogöra vad som legat till grund för utvecklingen hade dock inneburit stora svårigheter att nå en djupare förståelse för ämnet både som läsare och skribent. Därför finns det redogörelser för de händelser som lett till det nuvarande tillståndet.

4.2 Insamling av material

Materialinsamling kan ske på olika sätt, i det här avsnittet framkommer formen av intervju som anpassats, varför intervjuer ses som det bästa tillvägagångssättet för att besvara frågeställningen samt ett avsnitt som redogör för SOU:er och vad de tillför till studiens empiri.

4.2.1 Intervjuer

Intervjuer är ett sätt att samla in empiriskt material på. Inför genomförandet av en intervjubaserad metod finns det ett antal olika överväganden gällande utformningen av

intervjun som bör övervägas. Det finns två utgångspunkter för målet med en intervju. Antingen genomförs intervjun med målet att samla in information och fakta eller med målet att försöka fånga respondentens subjektiva värderingar, alternativt en mix av båda alternativen (Teorell & Svensson 2007, s. 89). En annan central aspekt i samband med intervjuer är vilken nivå av struktur som man vill hålla intervjun på. Detta kan vara allt från en öppen intervju med öppna svarsalternativ där respondenten ges en större frihet till mer stängda svarsalternativ som utgår från striktare ramar vilket minskar respondentens utrymme för utvecklingar, även här går det att kombinera båda alternativen (Teorell & Svensson 2007, s. 89–90).

Undersökningens grundpelare har utgjorts av tre separata intervjuer med anställda på den statliga myndigheten Boverket. Varje intervju har innehållit samma frågor men frågornas utformning är dock relativt öppna. Möjligheten för respondenten att forma sitt svar har därav varit relativt fri. Intervjuerna skedde med tre personer som regelbundet arbetar med EU-förordningar och direktiv med en koppling till klimat och miljö. Respondenternas identitet har valts att hållas anonymt men deras utbildning kommer beskrivas i syftet att ge respektive intervju en specifik karaktär. Utgångspunkten har varit att var och en av de tre anställda på grund av sina bakgrunder och fokusområden har relativt skilda synvinklar och utgångspunkter vilket bidragit till en skiljaktighet i hur varje respondent svarat på frågorna.

Intervjuer har primärt en informationsinsamlande karaktär. Målet har således varit förstå hur anställda experter på Boverket uppfattar att EU styr den svenska klimatpolitikens utformning och i vilken grad detta sker. Att påstå att det inte finns något intresse för subjektiva värderingar och synvinklar vore å andra sidan inte sant. Att hitta olika synvinklar är därav av högsta intresse. Intervjumetoden valdes då en intervju med myndighetsanställda som arbetar nära EU-förordningar på en daglig basis anses ge en god helhetsbild och möjligheten till att infånga en mer avgränsad kunskap inom ett visst område kopplat till temat EU-förordningar och klimat.

4.2.2 Statens offentliga utredningar

För att komplettera intervjuvaren och sätta dem i relation till nationella utlåtanden från statliga utredningar har studien utnyttjat Statens offentliga utredningar (SOU). SOU:erna bidrar till att bredda studiens perspektiv på det nationella planet, något som saknas från intervjuvaren eftersom intervjuerna endast skett hos en myndighet. Båda SOU:er som använts i uppsatsen har hämtats från Regeringskansliet hemsida under hemsidans kategori ”Miljö och klimat”.

Klimaträttsutredningen *Rätt för klimatet* tillsattes 2019 för att se över så att det klimatpolitiska ramverket får genomslag och huruvida EU-rätten tillåter att en större eller lägre tyngd sätts på klimatfrågan. Utredningen kom fram till att EU-rätten endast tillät att ge klimatfrågan en större tyngd i förhållande till andra intressen på nationell nivå, inte en mindre tyngd (SOU 2022:21, s. 19–20). Ett exempel som tas fram i utredningen är EU:s fågeldirektiv. EU:s naturvårdsdirektiv som utgörs av bland annat fågeldirektivet innebär i princip en fridlysning av vissa fågelarter som anses förekomma naturligt inom EU. Vilka arter detta gäller är helt och hållet reglerat av EU och anpassas sedan i svensk rätt i 7 kap. miljöbalken (SOU 2022:21, s. 115). Den svenska praxisen och EU:s praxis visade sig skilja sig i samband med ett avgörande från EU-domstolen i mars 2021. Där framkom att kriterierna enligt svensk praxis innebar att fridlysningen av fågelarter endast gällde arter som var hotade eller vars bevarandestatus riskerade att påverkas negativt av skogsavverkning. EU-domstolen ansåg å andra sidan att skyddet för fågelarter gällde alla arter som naturligt förekom inom EU och så även fågelarter som inte var hotade eller vars bevarandestatus riskerades att påverkas negativt. EU-domstolens avgörande i frågan innebar ett krav på svensk anpassning till EU:s praxis i frågan (SOU 2022:21, s. 120–121). Utredningens sammanfattade bedömning innebar i korthet att det inte framöver var möjligt för Sverige att genomdriva ändringar gällande skyddet av fåglar eller andra arter som ingår i EU:s naturvårdsdirektiv. Utredningen framhäver också att det inte fanns något instrument för att göra några undantag från de intressen som finns i EU-rätten, det vill säga att fågeldirektivet inte utgör något undantagsfall (SOU 2022:21, s. 22).

Samma utredning beskrev även ett antal andra fall. Det finns exempel på ett flertal fall inom klimat- och miljöområdet där det funnits skillnader i praxis eller behov av undantag från krav som framkommer i EU-rätten på svenskt håll. Två sådana exempel gäller EU-rättens direktiv

om grund- och dricksvatten samt avfallsdirektivet rörande bland annat deponering av avfall (SOU 2022:21, s. 115). I dessa fall tilläts ett lite större svängrum för undantag från svenskt håll, men undantagen beskrivs som restriktiva och kunde endast ske om ett antal andra kriterier var uppfyllda (SOU 2022:21, s. 121–122).

SOU 2020:13 *Att kriminalisera överträdelser av EU-förordningar* ger en kontext för hur avskräckningar för överträdelser av EU-förordningar kan fungera. Utredningen beskriver att Sverige som medlemsstat har en skyldighet till att införa och vid behov även utfärda effektiva och proportionella sanktioner om en EU-förordning skulle överträdas. Tidigare har detta primärt skett genom blankettstraffbud, men utredningen undersöker även övriga alternativ (SOU 2020:13, s. 11). Någon allmän definition av vad som menas med ett blankettstraffbud finns inte enligt utredningen, men generellt går de att beskriva som en straffbestämmelse för en överträdelse av en eller flera normer. Vidare beskrivs att blankettstraffbud i relation till överträdelser av EU-förordningar länge har beskrivits som problematiska. Delvis på grund av de vaga ramar som råder för vad som faktiskt anses vara en förordningsöverskridning men även på grund av att Sverige överlämnar befogenheten till EU att bestämma gränser för straffbarhet (SOU 2020:13, s. 69–70). Från utredningen framgår det att efter Lissabonfördraget trädde i kraft har det EU:s straffrättsliga samarbete gått från en mellanstatlig till en överstatlig nivå (SOU 2020:13, s. 30).

4.2.3 Klimatpolitiska rådets rapport 2024

Det klimatpolitiska rådet tar varje år fram en rapport som redogör för regeringens samt EU:s klimatpolitik kommande år. Från rapporten från 2024 framgår att EU antog ett nytt klimatpolitiskt ramverk 2021 som en del av EU:s beslutande klimatplan där bland annat en klimatlag ingår. Denna klimatlag befäster att EU ska ha uppnått en balans mellan utsläpp och upptag av växthusgaser till år 2050 samt ett etappmål om minskade nettoutsläpp till år 2030. Fördelningen av klimatmålen har fördelats mellan olika aktörer men det framgår att Sverige tillhör de länder som tilldelats högst ambitioner för minskade utsläpp (Persson 2024, s. 20–21).

Klimatrapporten kritiserar även den svenska regeringens klimatpolitik. De påpekar bland annat att regeringens mål om en ambitiös och effektiv klimatpolitik som förhandlades fram genom 55%-paketet (Fit for 55) under det svenska ordförandeskapet i EU inte upplevts. Konsekvenserna kan bli att Sverige kommer ha svårigheter att uppfylla vissa EU-förordningar och EU-direktiv, bland annat etappmålet till 2030 (Persson 2024, s. 6). Ett misslyckande av att leva upp till EU:s klimatlagstiftning kan enligt Klimatpolitiska rådets rapport innebära att EU-kommissionen tar ärendet vidare till domstolen som kan dela ut sanktioner till Sverige (Persson et al. 2024, s. 43). I rapporten uttrycks en oro för att den klimatpolitiska inriktning som Sverige anpassat kan orsaka en situation där Sverige kan misslyckas med att uppnå EU-beslut inom klimatpolitiken (Persson et al. 2024, s. 6).

Klimatrapporten bidrar till studiens empiri genom att det framkommer expertutlåtanden om den nuvarande och framtida svenska klimatpolitiken och dess relation till EU:s klimatpolitik. Experter som deltagit i rapporten har olika bakgrund med en hög vetenskaplig kompetens inom klimatfrågan (Persson 2024, s. 3).

4.3 Intensivt eller extensivt upplägg

Ett grundläggande metodologiskt val som behöver göras är huruvida man vill ha ett intensivt eller extensivt undersökningsupplägg, det vill säga ifall man vill titta på få eller många fall. Fördelarna med att anpassa ett intensivt undersökningsupplägg är att man på djupet kan undersöka informationen kopplat till ens undersökningsenhet. Ett intensivt upplägg fungerar bäst ihop med en fallstudiemetod där man använder sig av texttolkning eller källkritik (Teorell & Svensson 2007, s. 267).

Uppsatsen har en intensiv utgångspunkt där målet är att på djupet undersöka de få fallen, det vill säga de tre intervjuerna, på ett intensivt sätt. En viss nivå av extensiv anpassning förekommer då uppsatsen även tar SOU:er och en klimatpolitisk rapport i beaktning för att komplimentera empirin, men intervju svaren utgör den viktigaste och tyngsta delen av empirin. Det finns ett flertal anledningar till att detta upplägg kan motiveras som lämpligast för att i studien besvara frågeställningen på ett så tillfredsställande sätt som möjligt. Delvis tillför ett intensivt upplägg möjligheten att aktivt välja anställda på myndigheten som är

“experter” inom området EU och därmed har en djup förståelse och förmåga att redogöra för EU:s makt hos myndigheten. Det hade inte varit möjligt i valet av en extensiv studie då en andel av de anställda rimligen inte hade kunnat svara utförligt eller tillförlitligt på frågorna i exempelvis en enkät eftersom alla inte har arbetsuppgifter med en nära koppling till EU. En annan fördel är att ett genom ett intensivt undersökningsupplägg går att relatera utbildning hos den anställde till hur denne svarar på frågorna och genom dessa skillnader även få en garant på att varje respondent svarar på ett individuellt sätt, något som inte hade kunnat garanteras i en extensiv enkätundersökning.

4.4 Inomvetenskaplig och utomvetenskaplig relevans

Det valda forskningsämnet är av vikt att studera av ett flertal anledningar. Först och främst kan det unika överstatliga förhållandet som EU har utvecklat över Sverige genom direktiv, förordningar och principer nämnas. Det finns dessutom forskning som redan innan Lissabonfördraget gick igenom påpekade EU:s utveckling mot federalism (Sidjanski 2000, s. 1). Genom att ta fram konkreta exempel som kan bidra till forskningen kring EU:s överstatlighet och federalistiska drag bidrar uppsatsen till en större förståelse hos allmänheten för hur EU:s framtid kan se ut samt för dynamiken mellan EU och svenska myndigheter. Detta är inte minst viktigt med tanke på den låga kunskapsbrist om EU:s relation till Sverige (SOU 2016:10, s. 9–11). Det går även att peka på klimat- och miljöfrågans ständigt ökande relevans på det utomvetenskapliga planet. Ur denna aspekt ger studien ett perspektiv på det utomvetenskapliga planet för hur makt och beslut tas från EU-nivå till myndighetsnivå inom klimat och miljö.

Studien bidrar även på en inomvetenskaplig akademisk nivå genom den unika empiriska utformningen. En studie som gör en djupdykning av hur en svensk myndighet arbetar med EU-förordningar i klimat och miljöområdet i kombination med SOU:er och klimatrapporten från 2024 bidrar har inte gjorts förut men bidrar till viktiga insikter om hur EU utövar makt och vad denna makt konkret innebär för en svensk myndighet. Ansatsen kombineras även med teori inom institutionalism, överstatlighet, flernivåstyrning, makt samt en redogörelse för relationen mellan Europa och Sverige. Inom soft law fylls dessutom en lucka i forskningsfältet då soft law i tidigare forskning om EU beskrivits som mjukare än vad resultatet från studien påvisat.

4.5 Felkällor

Det övergripande målet med en intervju är att få tillförlitliga och utförliga svar från respondenten. Men att välja intervjuer som metod innebär ofta per automatik vissa svårigheter och hinder, både inför och under intervjun (Teorell & Svensson 2007, s. 90–91). Så har även varit fallet i denna studie. Därför kommer följande avsnitt gå igenom ett antal felkällor och svårigheter som uppstått i samband med intervjuprocessen.

En första felkälla som bör uppmärksammas är min brist på erfarenhet av att genomföra intervjuer. En tidigare erfarenhet av upplägg och genomförande intervjuer leder onekligen till ökade chanser för pålitliga och utförliga intervjusvar, bland annat på grund av respondentens förtroende för intervjuaren (Teorell & Svensson 2007, s. 90). En annan aspekt som berör intervjuens kvalitet är utformningen av intervjufrågorna. Ett inledande fokus på konkreta och enklare frågor för att sedan djupdyka i ämnet brukar rekommenderas (Teorell & Svensson 2007, s. 90). Här är det möjligt att rikta viss kritik i utformningen av intervjufrågorna. En av tre respondenter fick inte ta del av intervjufrågorna i förväg vilket även det kan relateras till min brist på erfarenhet.

En tredje felkälla att ta i beaktning är valet av respondenter. Inför studien var målet att genomföra intervjuer med respondenter från olika statliga myndigheter. Grundtanken var att respondenter från olika myndigheter skulle kunna utgöra en mångfald på ett sådant vis att det var möjligt att argumentera för att frågesvaren åtminstone till viss del var representativa för hela Sverige. Arbetet med att hitta tillgängliga och intresserade respondenter visade sig dock utmanande, och i slutändan togs därför beslutet att endast undersöka hur det ser ut hos en svensk myndighet, snarare än att påstå att det fanns en nationell representativitet. Några potentiella problem gällande detta är att två av tre respondenter har en arkitektutbildning, att alla respondenter kommer från en och samma myndighet samt att Boverket som myndighet huvudsakligen har en inriktning på byggande och boende framför klimat- och miljöfrågor.

4.6 Boverket

Boverket är en statlig förvaltningsmyndighet som behandlar uppgifter inom frågor om bland annat byggd miljö, hushållning med mark- och vattenområden och fysisk planering.

Myndigheten har ett antal ansvar inom klimat och miljöområdet såsom att sprida kunskap om byggsektorns miljö- och klimatpåverkan, skapa en samordning för ett nationellt klimatanpassningsarbete för byggd miljö och att verka för att den fysiska planeringen bidrar till att klimatmålen nås. Myndigheten har även ett ansvar för samordning och stöd i arbetet med EU-rättsakter i förhållande till sitt verksamhetsområde (Sveriges riksdag, 2022).

5. Redovisning av intervjuer

I följande avsnitt presenteras de frågor som ställts till respondenterna samt utvalda delar av frågesvaren. Urvalet av vilka delar av frågesvaren som anses relevanta har framför allt valts ut baserat på hur väl svaret kan bidra till att besvara min generella frågeställning.

Myndighetspersonerna som har haft rollen som respondenter i uppsatsen utgör en vital del av studien av två primära anledningar. Först och främst för myndighetspersonerna uppsatsen närmre den direkta verkligheten genom att de dagligen arbetar med EU-frågor och regelbundet har en direkt kontakt med både Regeringskansliet och Bryssel. Dessutom bidrar respondenterna med ett nutidsperspektiv i och med att intervjuerna skett i den direkta närtiden.

5.1 Frågor och svar

1. Hur skulle du beskriva din erfarenhet av relationen mellan den svenska linjen och EU:s linje när det gäller miljö- och klimatfrågor?

Stadsarkitekt (R1)	Biolog (R2)	Landskapsarkitekt (R3)
<ul style="list-style-type: none">• På senaste tiden har det enligt respondentens erfarenhet samt allmänt uppfattats vara en ökad intensitet av förordningar och förslag från EU-nivå.• Detta gäller inte minst sedan EU:s klimatpaket "Fit for 55" togs fram.• "Det har sköljt över oss en mängd miljö- och klimatrelaterade stora paket och initiativ."	<ul style="list-style-type: none">• "De sista 30 åren har svensk miljöpolitik egentligen kommit från EU."• "EU är en mycket starkare motor i utvecklingen inom miljöpolitikens område än vad den svenska politiken är."• Initiativ till klimat- och miljöfrågor tas oftast på annat håll, inte i Sverige.• Detta förhållande har observerats i samband med den svenska tillnärmningen av	<ul style="list-style-type: none">• "Den relationen är olika beroende på vilken politisk ledning vi har, och det gäller både politisk ledning på svensk nivå och EU-nivå för det är ju väldigt politiskt drivna frågor."• Under förra mandatperioden upplevdes en större samsyn med EU. Nu är det tydligt att EU driver klimat- och miljöfrågan.• "EU tycker jag just nu har en väldigt

<ul style="list-style-type: none"> • Boverket har därför startat två grupper för att få information om EU, delvis från Regeringskansliet och delvis från EU-parlamentet. • Intensifieringen kan delvis grundas på Sveriges roll som ordförande under 2023. 	<p>lagstiftningen mot EU:s regler.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ofta får det konsekvensen att svenska regler blir krångligare än vad de behöver vara. • Uppfattningen är tydlig i att det finns en viss påverkan från svenskt håll gentemot EU men ett tydligt övervägande av inflytande från EU-nivå till svensk nivå inom klimat och miljö. 	<p>mycket mer holistisk syn på energi- och klimatpolitiken än vad Sverige har.”</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sverige har på grund av regeringsbytet börjat rösta nej oftare till EU-förordningar inom klimat- och miljöområdet.
--	---	--

2. Är det i din uppfattning så att EU-förordningar generellt får en större tyngd och prioritet än svensk rätt i praktiken?

Stadsarkitekt (R1)	Biolog (R2)	Landskapsarkitekt (R3)
<ul style="list-style-type: none"> • ”EU-förordningar gäller ju som lag direkt och det är klart att om en EU-förordning träder i kraft så gäller den över svensk lagstiftning.” • Det är fullständigt klart att EU-förordningar är otroligt skarpa lagrum. • Förr arbetade EU-kommissionen mer med att komma med 	<ul style="list-style-type: none"> • Respondenten menar att både svensk rätt och EU-rätt är absoluta, de ska bara följas. • Det som kan bli avgörande är hur starka de är vid tillämpningen. 	<ul style="list-style-type: none"> • “Dem har ju det automatiskt för rent juridiskt gäller ju dem före svensk rätt.” • Skulle svensk rätt och EU-rätt befinna sig på olika nivå och EU-rätten vill mer inom klimatområdet, då är det mer som gäller. • “Det blir också tycker jag en större tyngd när man vet att det är många länder

<p>förslag på direktiv men under senare år har kommissionen valt att arbeta mycket med förordningar.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Min personliga uppfattning är att EU-kommissionen har alltför stora befogenheter att själv välja hur processerna ska gå till och det är tydligt att det inte är tillräckligt eller alls reglerat i Lissabonfördraget.” • Respondenten menar att det finns en större befogenhet i praktiken än det gör på pappret. 		<p>som står bakom, då måste vi i Sverige inrätta oss i ledet och vara en del utav alla länder.”</p>
--	--	---

3. Vilka offentliga organisationer (myndigheter) skulle du säga är starkt påverkade av EU-förordningar i relation till klimat och miljö?

Stadsarkitekt (R1)	Biolog (R2)	Landskapsarkitekt (R3)
<ul style="list-style-type: none"> • Alla svenska myndigheter är otroligt påverkade, även när man bara tittar på klimat- och miljöområdet. • Det beror på att EU är väldigt starkt just inom klimat- och miljöområdet och att det finns ett starkt fokus och en 	<ul style="list-style-type: none"> • “I alla fall ur ett svenskt perspektiv är det nog så att just miljöområdet är väldigt starkt influerat av EU-regler.” • Framför allt Naturvårdsverket. • Boverket och andra systemmyndigheter som 	<ul style="list-style-type: none"> • Boverket är en av flera som påverkas mycket. • Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet då de jobbar med markanvändning. • Tillväxtverket eftersom de jobbar mycket med stöd till näringslivet.

<p>legitimitet inom det området hos EU.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kemikalieinspektionen arbetar genom EU-förteckningar över tillåtna kemiska ämnen. • Naturvårdsverket genom Natura 2000. 	<p>Energimyndigheten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Riksantikvarieämbetet. Dessa påverkas ständigt av EU:s regler inom miljöområdet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Länsstyrelser och kommuner blir också påverkade. • Länsstyrelsen är statens förlängda arm på lokal nivå. • Länsstyrelsen har kontakt med Boverket som behöver förstå vad som är relevant i olika län och sedan guida kommunerna rätt.
--	--	---

5.1.1 Sammanfattning av frågesvar

Intervjuszvaren pekar på att de senaste årens klimat- och miljöpolitik, inte minst sedan regeringsskiftet 2022 samt klimatpaketet "Fit for 55" har varit en politik som till stor del utgår från om inte helt baseras på EU:s klimatpolitik. Samtidigt beskrivs den svenska linjen som mindre kompatibel med EU idag än under förra mandatperioden, där Sverige under nuvarande regering (från 2022) börjat rösta nej till införandet av vissa klimatlagar på EU-nivå. Det framgår även att EU idag är en betydligt starkare motor för att driva klimatfrågor än vad Sverige är av ett flertal anledningar.

Att klimatfrågan har delegerats i ökad grad från nationell nivå till EU-nivå går att koppla till det faktum att klimatfrågan är en internationell fråga som åtminstone enligt nuvarande regering bäst drivs av ett internationellt organ. Den nuvarande regeringen har samtidigt inte utgått från att se klimatfrågan på samma sätt som tidigare regering utan att ett paradigmskifte har skett där utgångspunkten är att klimatpolitiken framför allt relateras till energipolitik. EU har således en mer holistisk syn på klimatfrågan än vad Sverige som stat har och kan därför driva frågan på ett annat sätt. EU-kommissionens utvecklade befogenhet innebär samtidigt svårigheter för medlemsländer, speciellt mindre länder som Sverige att motsäga sig EU-rätten. Det framgår även att EU:s makt och inflytande på det offentliga samhället inom klimatfrågan

är omfattande och påverkar inte bara Regeringskansliet och nationella myndigheter utan även kommuner och regioner.

6. Analys

I följande avsnitt kommer intervju svaren som presenterades i föregående avsnitt att analyseras och sättas i relation till relevanta delar av SOU:er samt Klimatpolitiska rådets rapport från 2024. Frågeställningen utgår från att besvara frågan: *Hur ser EU:s maktförhållande till Sverige ut i relation till nationell klimatpolitisk utformning?* De teoretiska ramen om flernivåstyrning kommer tillsammans med begreppen makt och överstatlighet bidra till att förstå hur förordningar från EU-nivå bottenar ner i arbetet och implementeringen på myndighetsnivå. Analysdelen är strukturerad med ett delavsnitt som behandlar var och en av de tre intervjufrågorna där frågeställningen tas i beaktning vid analysen av det empiriska materialet.

6.1 Den svenska linjen och EU:s linje i klimat- och miljöfrågan

Den överstatliga teorin framhäver att det inte råder någon tvekan om att EU utövar en överstatlig makt över medlemsländerna. Definitionen som presenteras i teoridelen hävdar dessutom att en stat som överfört rätten att utöva offentlig makt till en annan organisation inte längre kan ta beslut på egen hand. Organisationen som övertagit makt är autonom och fattar beslut som är bindande. Slutligen framgår det från definitionen att beslut som fattas av organisationen (det vill säga EU) har ett företräde framför nationella beslut (E. Andersson 2009, s. 375). Då det finns en konsensus kring EU:s överstatliga makt innebär det från ett teoretiskt perspektiv att EU:s linje rimligen bör vara starkt influerande på den svenska om inte helt styrande av den svenska.

Det beskrivs av R1 att det skett en tydlig ökning i intensifieringen av förordningar från EU-nivå inom miljö och klimatområdet som kommer till Boverket. Denna intensifiering beror delvis på ”Fit for 55” men kan även relateras till Sveriges ordförandeskap i EU under 2023. Kombinationen av ett svagare svenskt driv i klimatfrågan men en ökning av EU-förordningar i jämförelse med EU-direktiv innebär en intressant och till synes relativt snabb förändring i hur Boverket som myndighet har behövt anpassa sig till EU (R1). Rimligen har denna grad av anpassning växt fram till idag. EU-direktiven har beskrivits som mer flexibla och nationellt anpassningsbara i förhållande till förordningarna (Naturvårdsverket, 2024). Därmed pekar

denna förändring mot att soft law i form av direktiv från EU övergått till hard law i form av förordningar.

6.1.1 Regeringens klimatpolitiska hållning

Från empirin går det att komma fram till att graden av engagemang och villighet att investera politiskt utrymme för klimatfrågan är en högst relevant om inte avgörande faktor rörande nivån av makt som EU har över Sverige. Under mandatperioden 2018-2022 var Sverige självmant med och aktivt drev klimatfrågan (R3). Under denna tid beskrivs det även ha kommit in primärt direktiv från EU och Sveriges inflytande på EU-nivå framställdes som mer prominent (R1). Efter de senaste årens förändringar med en mer passiv förhållning till klimatfrågan har det kommit in fler förordningar och färre direktiv, det vill säga en ökning av hard law. Samtidigt är alla respondenter överens om att makten från EU-nivå till svensk nivå är starkare än någonsin innan. Här går det att upptäcka ett samband där en mer passiv hållning på nationell nivå i klimatfrågan innebär att det uppstår större påtryckningar från EU för att produktiviteten i arbetet med miljöpolitik inte ska sjunka.

Dahls maktperspektiv baseras på grundantagandet att A besitter en makt över B på ett sådant vis att A får B att göra någonting eller uppvisa ett visst beteendemönster som B annars inte hade gjort (Dahl 1957, s. 2-3). I studiens fall utgörs A av EU och B av Sverige. EU:s makt över Sverige innebär att produktiviteten med att fortsätta utveckla klimatfrågan hamnar högre på den svenska regeringens agenda på grund av EU:s påtryckningar i form av förordningar och direktiv. Sannolikheten att den svenska regeringen hade intagit ett mindre fokus på att driva klimatfrågan utan EU:s påtryckningar lär vara hög. Utredningen *Rätt för klimatet* från 2022 framhäver ytterligare bevis för detta sammanhang. I resultatet från utredningen kom man fram till att förhållningen till gällande EU-rätt innebar att det på nationell nivå endast fanns möjligt att ge klimatfrågan en utökad tyngd. Att inta en passiv förhållning genom en minskning av klimatfrågans betydelse var däremot inget alternativ då det hade stridit mot gällande EU-rätt (SOU 2022:21, s. 19–22).

6.1.2 Fågeldirektivet

För att ta fram ett konkret exempel på EU:s maktförhållande kan fågeldirektivet, som täcks av EU:s naturvårdsdirektiv lyftas fram. Fågeldirektivets innebörd var att fridlysa fågelarter som anses förekomma naturligt inom EU, ett avgörande som helt och hållet sker på EU-nivå och som Sverige sedan behövt anpassa sig till genom att skriva in det i 7 kap. miljöbalken på nationell nivå (SOU 2022:21, s. 115). Trots detta visade det sig förekomma skillnader i praxis på direktivet mellan Sverige och EU i samband med skogsavverkning. Den svenska praxisen innebar att fridlysningen endast gällde fågelarter som var hotade eller hade en bevarandestatus som riskerades att påverkas negativt av skogsavverkningen. EU-domstolen hade en bredare praxis där alla fågelarter som förekommer inom EU, hotade eller ej, skyddades av fridlysningen. Detta innebar ett krav på ny anpassning från svensk sida med konsekvensen att skogsavverkning behövde ske mer restriktivt (SOU 2022:21, s. 120–121). Utredningen framhävde att det fanns fall inom klimat- och miljöområdet där EU var något mer generösa för att göra undantag, det gällde avfallsdirektivet och grund- och dricksvattendirektivet. Men även i dessa fall var undantagen restriktiva och kunde endast ske i samband med uppfyllandet av ett antal andra krav (SOU 2022:21, s. 121-122).

Fågeldirektivet tyder på EU:s förmåga att styra svensk miljöpolitik, till synes oftast utan några större möjligheter till kompromisser. Nivån av hänsyn till nationella eller lokala förhållanden i den praxis som kommer från EU-nivå varierar, och även i de fall där hänsyn tas, har den europeiska enhetligheten i genomförande av förordningar och direktiv en viktig prioritet. EU-domstolen verkar balansera mellan att behålla en enhetlighet inom unionen vid genomförandet av förordningar och direktiv mellan alla medlemsländer och att ibland ge Sverige (eller andra medlemsländer) vissa undantag från förordningar eller direktiv som underlättar på nationell nivå. I fallet med fågeldirektivet lämnades inget utrymme för undantag. Det får konsekvensen att Sverige som ett av Europas mest skogstäta länder och med en viktig skogsindustri påverkas mer av fågeldirektivet än EU:s övriga länder som har en mindre utbredd skogsindustri och således inte samma problematik med att följa direktivet. Även i fallen med avfallsdirektivet och grund- och dricksvattendirektivet, där ett litet svängrum gavs, var kraven på uppfyllnad höga. Värt att nämna är även att EU-domstolen alltid besitter makten att avgöra om unionen har möjligheten att ge Sverige ett undantag från ett direktiv eller ej. I denna kontext verkar Sverige som medlemsland ha lite att säga. Åhmans beskrivning av judikalisering av politik blir också extra tydligt på just EU-nivån. I och med att

EU:s politik och maktstyrning av Sverige till stor del sker genom förordningar och direktiv faller det sig naturligt att det även är EU-domstolen som ska fatta beslut när det förekommer oenigheter i utförandet av dessa mellan Sverige och EU.

6.2 Förhållandet mellan EU-rätt och svensk rätt

Juridiskt framgår det från både Nergelius (2024) och empiri (R1, R2, R3) att EU-rätten gäller över svensk lag. När man ska analysera förhållandet i praktiken är förhållandet inte fullt lika simpelt.

Maktförhållandet mellan EU och Sverige är inte enkelriktat enligt både R2 och baserat på flernivåstyrningen. Flernivåstyrningen påpekar att auktoritet genom bindande beslut utövas både inom och utom nationalstaten i Europa (Hooghe 2020, s. 194). Förhållandet innebär således att Sverige besitter en viss makt att bestämma vad som beslutas hos EU-parlamentet i klimatfrågan. Det har visat sig i och med att nuvarande regering börjat rösta nej till vissa EU-förordningar, vilket i vissa fall har lett till att dessa förordningar inte har gått igenom. I andra fall där Sverige röstat nej eller lagt ner sin röst har förordningen gått igenom ändå och Sverige har därmed ändå behövt införa förordningen eller jobba mot direktivet (R3).

Långsiktigt indikerar detta förhållande negativa konsekvenser av två anledningar. Sverige riskerar delvis att inte uppnå klimatmålen, detta gäller exempelvis etappmålet till 2030 (Persson et al. 2024, s. 6). Dessutom finns en risk att en fortsatt brist på kompatibilitet i klimatfrågan mellan EU och den svenska regeringen i form av misslyckanden i att införa och efterleva lagarna innebär att EU-domstolen väljer att tilldela sanktioner till Sverige.

Klimatpolitiska rådet uttrycker en oro för att den nuvarande klimatpolitiken inte räcker till för nuvarande klimatmål eller klimatlagstiftning (Persson et al. 2024, s. 6). Enligt utredningen *Att kriminalisera överträdelser av EU-förordningar* framgår det att eftersom Sverige är medlemmar i EU krävs det att det utförs effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner vid överträdelser av EU-förordningar. I Sverige har detta ofta skett genom blankettstraffbud (SOU 2020:13, s. 11). En fortsatt passiv hållning i klimatfrågan från svensk regering pekar på en ökning av bland annat just blankettstraffbud.

Förordningarnas svårtolkade gränser innebär stora svårigheter för exempelvis juridiska personer att förstå om och när de överträtt en bestämmelse i en EU-förordning (SOU 2020:13, s. 69–70). Att besluten om överträdelser kommer från EU-nivå men appliceras på nationell eller lokal nivå utgör rimligen ännu en faktor som bidrar till denna gråzon som kan göra det ytterst svårt att förstå när en förordning överträts. Empirin pekar likväl på att kombinationen av en passivare hållning inom klimatfrågan och en ökning till risk för sanktionering från EU-nivå innebär en ökning av blankettstraffbud, möjligen kombinerat med andra metoder för sanktionering. Ett förhållande som inte hade varit lika framträdande för ett antal år sedan. Anledningen till att fler blankettstraffbud kan delas ut kan baseras på EU:s utökade förmåga att utöva direkt makt över Sverige.

6.3 Vilka delar av det offentliga samhället som påverkas mest

Ur intervjustvaren framkom det ett någorlunda entydigt svar kring frågan om vilka offentliga delar av samhällets som påverkas mest – alla svenska myndigheter är avsevärt påverkade av EU-förordningar, inte minst inom klimat och miljöområdet. Det gäller Boverket med dess systemmyndigheter Naturvårdsverket, Tillväxtverket, Riksantikvarieämbetet, Energimyndigheten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap till myndigheter som befinner sig på lokal nivå. Överförandet av EU-förordningar från statlig nivå till lokal nivå sker ofta via Länsstyrelsen som fungerar som statens förlängda arm på den lokala nivån (R3). Även denna lokala nivå kan alltså påverkas avsevärt av EU-beslut inom klimat- och miljöområdet.

Flernivåstyrningen innebär att auktoritet sprids både inom och bortom nationalstaten där legitima beslut som fattas högt upp även har ett inflytande på lokal nivå. I Europa och inte minst Sverige finns det samtidigt en tradition av en decentraliserad auktoritet på nationell nivå med starkt lokalt inflytande för myndigheter på regional och kommunal nivå (Hooghe 2020, s. 194). Här går det att föreställa sig en krock mellan hard law som kommer från EU-nivå och ska implementeras och det starka lokala inflytandet. Baserat på det tidigare konstaterade faktum från bland annat intervjustvar om att EU-rätt juridiskt gäller över nationell rätt innebär denna krock åtminstone i viss grad att både nationella och lokala myndigheter får en minskad egen beslutanderätt inom klimatfrågan och behöver överlåta mer makt till EU-nivå uppifrån.

7. Sammanfattande diskussion

Vad säger de empiriska utdragen om EU:s maktförhållande till Sverige och hur det påverkar utformningen av den svenska klimat- och miljöpolitiken?

En intensifiering av förordningar från EU-nivå och en minskning av direktiv inom klimatområdet indikerar att EU har förändrat sitt sätt att styra Sverige som medlemsland på under de senaste åren. Detta kan beskrivas vara i linje med teorin kring soft law och hard law där förordningar som direkt tillämplande lagar från EU-nivå har karaktärsdrag som är förenliga med hard law. Det nya förhållandet med intensifieringen av makt från EU-nivå inom klimatområdet går även att relatera till vilken regering Sverige har. Sedan nuvarande regering tog över 2022 har klimatfrågan inte varit en fråga som stått i rampljuset på samma sätt som tidigare mandatperiod. Samtidigt har klimatfrågan bestått som en av EU:s största och viktigaste ansvarsområden. Här går det att se att EU ökat utövandet av sin överstatliga makt och utfärdandet av förordningar under samma period som den nationella politiken tagit ett steg bort från klimatfrågan. EU fungerar i detta fall som en kraft som ser till att klimatfrågan drivs framåt oavsett om det är en prioritet för den svenska regeringen eller ej, ett förhållande som relateras till Dahls maktdefinition där EU får den svenska regeringen att bete sig på ett visst sätt inom klimatfrågan som man annars inte hade gjort.

Direktiv som kommer från EU kan påverka länder på olika sätt, i vissa fall såsom fågeldirektivet har den svenska tolkningen av direktivet varit generösare än den europeiska. I sådana situationer är det EU-domstolen som avgör, där EU kan välja ifall unionen tillåter ett undantag från direktivet. För fågeldirektivet fanns inget utrymme för undantag enligt EU-domstolen, vilket antagligen innebar svårigheter för den svenska skogsindustrin. Här är utvecklingen av judikalisering av politik tydlig, då det är EU-domstolen som avgör om undantag kan göras. Avgörandet sker dessutom helt och hållet av EU medan Sverige som medlemsland inte verkar ha särskilt mycket att säga till om.

Förhållandet mellan svensk rätt och EU-rätt är komplicerat och vad som gäller juridiskt och i praktiken verkar från empirin ibland skilja sig åt. Empirin pekar på att det finns risker för att Sverige kommer tilldelas fler sanktioner på grund av överträdelser av EU-förordningar. Men

det kan framstå som mycket svårt att veta när och om man överträtt en bestämmelse. En parallell kan även här dras till regeringens klimathållning och en ökning av förordningsöverträdelser. Eftersom klimatområdet är ett mycket stort område påverkar det ett stort antal svenska myndigheter, även de på lokal nivå. EU:s ökade överstatliga makt indikerar här ett förhållande där överlåtandet av beslutanderätt inom klimatfrågan från myndigheter i Sverige till EU-nivå lär öka.

8. Slutsats

Uppsatsen har strävat efter att undersöka hur EU inom klimat och miljöområdet utövar makt över svenska myndigheter och följaktligen Sverige. Med utgångspunkt i flernivåstyrningsteorin och begrepp som europeisering, överstatlighet och makt har intervjumaterial, SOU:er och den klimatpolitiska rapporten från 2024 undersökts och analyserats för att förstå maktförhållandet mellan EU och svensk klimatpolitik. Uppsatsens resultat gav olika insyn på det förhållandet. Ett anmärkningsvärt resultat var att EU:s utökade utnyttjande av hard law innebär en avsevärd makt på utformningen av svensk klimatpolitik, även om frågan inte prioriteras lika mycket på nationell nivå under den senaste mandatperioden. EU-domstolens roll pekar även på EU:s fullskaliga maktförmåga över Sverige som medlemsland i samband med oenigheter om synen på ett direktiv där EU alltid är den instans som avgör vilken linje som ska hållas.

9. Referenslista

Alford, D. (2021). *The Operation of Supervisory Colleges in EU Banking Supervision: A Case Study of Soft Law Becoming Hard Law*. 54(1): s. 83-119
<https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=ip,uid&db=a9h&AN=150350343&site=eds-live&scope=site> (Hämtad 2024-05-20).

Andersson, H. E. (2009). Vad är överstatlighet? *Statsvetenskaplig tidskrift* 111(4): s. 375-384
<https://journals.lub.lu.se/st/article/view/8179/7284> (Hämtad 2024-05-10).

Biesbroek, R. & Swart, R. (2019). *Adaptation policy at supranational level? Evidence from the European Union*. s. 194-211. <https://doi.org/10.4337/9781786432520.00018>.

Chen, T. & Vandendriessche, F. (2023). *Evolution of the EU legal framework for promoting RES-E: A market compatible paradigm shift?* (83): s. 101608
<https://doi.org/10.1016/j.jup.2023.101608>.

Dahl, R.A. (1957) The Concept of Power. *Behavioral Science* 2(3): s. 201-215
https://fbaum.unc.edu/teaching/articles/Dahl_Power_1957.pdf (Hämtad 2024-06-07)

De Vries, E.C., Hobolt, B.S., Proksch, S. & Slapin, B.J. (2021). *Foundations of European Politics A Comparative Approach*. 1. uppl. Oxford University Press.

Elistrup-Sangiovanni, M. (2006). *Debates on European integration- a reader*. 1. uppl. New York, Palgrave Macmillan.

Europaparlamentet (u.å.) *Romfördraget (EEG)*. <https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/sv/in-the-past/the-parliament-and-the-treaties/treaty-of-rome> (Hämtad 2024-04-30).

Europaparlamentet (2023) *Överstatliga beslutsförfaranden*. <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/sv/sheet/8/overstatliga-beslutsforfarande> (Hämtad 2024-04-30).

Europeiska Unionen (2023). *Typer av rättsakter*. https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/law/types-legislation_sv (Hämtad 2024-03-20).

Hooghe, L., Marks, G. & Schakel, A. (2020). *Multilevel governance* i D. Caramani (red.), *Comparative Politics*. 5. uppl. Oxford University Press. s. 193–211.

Jacobsson B. & Sundström, G. (2016). *The Europeanization of the Swedish State*. i J. Pierre (red.), *The Oxford Handbook of Swedish Politics*. 1. uppl. Oxford University Press. s. 515-528.

Mörth, U. (2016). *Introduction: Sweden and the EU*. i J. Pierre (red.), *The Oxford Handbook of Swedish Politics*. 1. uppl. Oxford University Press. s. 497-499.

Mörth, U. (2016). *Sweden in a Multigovernance Polity*. i J. Pierre (red.), *The Oxford Handbook of Swedish Politics*. 1. uppl. Oxford University Press. s. 500-514.

Naturvårdsverket (u.å.) *EU-förordningar och direktiv*. <https://www.naturvardsverket.se/lagar-och-regler/eu-forordningar-och-direktiv/> (Hämtad 2024-04-28).

Nergelius, J. (2024). *EU-medlemskapet EU-rätten i förhållande till svensk grundlag* i Möller, T. (red), *En författning i tiden: Regeringsformen under 50 år*. 1. uppl. Medströms Bokförlag. s. 69–92.

Nyberg, L. (2017). *Market Bureaucracy: Neoliberalism, Competition, and EU State Aid Policy*. Doctor, Department of Political Science.

Persson, Å., Sandén, B., Kjellström, E., Lerum Boasson, E., Nordlund, A., Smith, H., Söderholm, P. & Wibeck, V. (2024) *Klimatpolitiska rådets rapport 2024*. Klimatpolitiska rådet, Stockholm. <https://www.klimatpolitiskaradet.se/wp-content/uploads/2024/03/klimatpolitiskaradetsrapport2024.pdf> (Hämtad 2024-05-05).

Rosamond, B. (2000). *Theories of European Integration*. 1. uppl. St. Martin's Press New York.

SCB (2020) *Europaparlamentsval, valdeltagandeundersökningen*. <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/demokrati/allmanna-val/europaparlamentsval-valdeltagandeundersokningen/> (Hämtad 2024-05-18)

Sidjanski, D., Gil-Robles Gil-Delgado, J., Martinez Gutierrez, E. & Delors, J. (2000). *The federal future of Europe: from the European Community to the European Union*. The University of Michigan Press.

SOU 2016:10. *EU på hemmaplan*.

SOU 2020:13. *Att kriminalisera överträdelser av EU-förordningar*.

SOU 2022:21. *Rätt för Klimatet*.

Sveriges Riksdag. (2022). *Förordning (2022:208) med instruktion för Boverket*.
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-2022208-med-instruktion-for-boverket_sfs-2022-208/
(Hämtad 2024-05-20).

Swedish Parliament (1999/2000:92). Protocol (Riksdagen, snabbprotokoll).

Teorell, J. & Svensson, T. (2007). *Att fråga och att svara*. 1. uppl. Författarna och Liber AB.

Wettestad, J., Eikeland, P. & Nilsson, M. (2012). *EU Climate and Energy Policy: A Hesitant Supranational Turn?* 12(2): s. 67-86. https://doi.org/10.1162/GLEP_a_00109.

Åhman, K. (2024). *Ett mer europeiskt Sverige Domstolarnas ställning i regeringsformen* i Möller, T. (red), *En författning i tiden: Regeringsformen under 50 år*. 1. uppl. Medströms Bokförlag. s. 243–268.

9.1 Intervjuade personer

R1 – Stadsarkitekt, anställd på Boverket

R2 – Biolog, anställd på Boverket

R3 – Landskapsarkitekt, anställd på Boverket

10. Bilagor

10.1 Inbjudan till intervju

Hej!

Jag heter Maximilian Bauer och är för närvarande student vid Lunds universitet där jag skriver min C-uppsats om hur EU-förordningar med koppling till klimat och miljö påverkar svenska myndigheter och Sveriges klimatpolitiska utformning.

Då jag är nyfiken på att ta del av din erfarenhet inom detta område skulle jag vara mycket tacksam om du kunde avsätta en liten stund av din tid för att svara på mina frågor kring detta ämne. Intervjun förväntas ta cirka 20 minuter och planeras äga rum via en videolänk (zoom/meet eller motsvarande). Dina personuppgifter hålls anonyma och frågorna är primärt av informationssamlande karaktär. Intervjusvaren kommer att dokumenteras genom att intervjun spelas in. Då jag förstår att det inte är helt lätt att hitta en lucka i schemat ber jag dig gärna återkomma med tid och datum som passar under vecka 17, 18 eller 19.

Med det sagt hade din medverkan varit oerhört värdefull för min forskning och skulle kunna utgöra en viktig källa för min uppsats och därför efterfrågar jag ditt samtycke att delta i denna intervjustudie om EU-förordningars funktion hos svenska myndigheter. Om du har någon fråga om intervjun eller studien är du välkommen att kontakta mig eller min handledare. Tack för din uppmärksamhet och vi hörs av igen för eventuell tidsbokning.

Med vänliga hälsningar

Maximilian Bauer

10.2 Intervjuguide

Hej

Först och främst tacka dig så mycket för att du tar dig tiden att delta.

Din villighet att dela med dig av dina tankar och erfarenheter uppskattas jättemycket. Jag tänkte börja med att snabbt återberätta lite vad det är för typ av studie som jag genomför, syftet med intervjun, och så vidare.

Det jag undersöker är primärt hur svenska myndigheter arbetar kring EU-förordningar och i min uppsats, valt att inrikta mig på Klimat och miljöområdet.

Jag försöker förstå dynamiken mellan svenska regeringsbeslut och EU-rätten utifrån klimat och miljöperspektiv. Jag skulle gissa att intervjun kommer ta ca 20-30 minuter. Om du inte förstår någon fråga eller känner dig obekvämt med att svara på den så är det bara att säga till.

Jag ska även förtydliga att intervjun spelas in men din medverkan sker helt anonymt, dina personuppgifter kommer inte att framkomma. Jag skulle vilja efterfråga ditt samtycke till att spela in intervjun? Har du några frågor innan vi börjar?

1. Hur skulle du beskriva din erfarenhet av relationen mellan den svenska linjen och EU:s linje när det gäller miljö- och klimatfrågor? Följdfråga: Uppstår det konflikter eller åtminstone oenigheter mellan den svenska linjen och EU:s linje för klimat- och miljöfrågor och kan du i sådana fall ge exempel på det?
2. Är det i din uppfattning så att EU-förordningar generellt får en större tyngd och prioritet än svensk rätt i praktiken?

3. Vilka offentliga organisationer (myndigheter) skulle du säga är starkt påverkade av EU-förordningar i relation till klimat och miljö?